

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 394/2011-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. novembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti Ing. S. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. E. G., K., ktorou namieta porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1375/1999, za účasti Okresného súdu Košice II, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. S. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1375/1999 porušené boli.

2. Ing. S. M. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 7 000 € (slovom sedemtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť Ing. S. M. trovy konania v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. E. G., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2011 doručená sťažnosť Ing. S. M., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. E. G., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1375/1999.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 17. júna 1991 proti Z., B. (ďalej len „žalovaný“), žalobu o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a uplatnil si aj nárok na náhradu ušlej mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Vec bola pôvodne vedená Mestským súdom v Košiciach pod sp. zn. 19 C 701/1991 a neskôr Obvodným súdom Košice II pod sp. zn. 19 C 106/1993. Okresný súd rozsudkom z 23. septembra 1997 rozhodol, že výpoveď daná sťažovateľovi je neplatná a pracovný

pomer trvá aj naďalej, pričom nárok na náhradu ušlej mzdy vylúčil na samostatné konanie, ktoré je v súčasnosti vedené pod sp. zn. 19 C 1375/1999.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Žalobou podanou pôvodne ešte Mestskému súdu v Košiciach dňa 17. 6. 1991 som sa domáhal proti žalovanému určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru náhrady mzdy. Porušovateľ rozhodol rozsudkom č. k. 19 C 106/93 dňa 23. 9. 1997 tak, že výpoveď je neplatná a pracovný pomer trvá naďalej. Súd ale nerozhodol v merite veci o nároku na náhradu mzdy, pretože tento vylúčil na samostatné konanie. Vylúčený nárok na náhradu mzdy sa vedie na Okresnom súde Košice II. pod sp. zn. 19 C 1375/99. Doposiaľ nie je právoplatne skončený, napriek tomu, že Ústavný súd SR Nálezom č. k. IV. ÚS 148/03-34 vydaným ešte dňa 26. 11. 2003 rozhodol o tom, že moje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR porušené bolo.

Porušovateľ po tom, čo Ústavný súd konštatoval zbytočné prietahy v konaní sp. zn. 19 C 1375/99 rozhodol vo veci dňa 17. 4. 2007 rozsudkom, ale tento rozsudok sa nestal právoplatným. Proti tomuto rozsudku som podal odvolanie, pretože súd opomenul rozhodnúť o úroku z omeškania, ktorý som si uplatnil. Proti rozsudku podal odvolanie i žalovaný.

Dňa 24. 4. 2008 som urgoval porušovateľa aj krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, aby sa rozhodlo o odvolaní a aby vo veci bolo určené pojednávanie. Upozornil som, že tento súdený prípad trvá od roku 1991, t. j. neuveriteľných 17 rokov.

Krajský súd dňa 5. 3. 2009 v dôsledku podaných odvolaní rozhodol tak, že predmetný rozsudok zrušil a vec bola porušovateľovi vrátená na nové konanie a rozhodnutie.

Dňa 3. 3. 2011 som sa obrátil na Predsedu Okresného súdu Košice II. so sťažnosťou na prietahy v konaní sp. zn. 19 C 1375/1999. Pripomenul som predsedovi, že v odpovedi dňa 20. 11. 2006 na moju predchádzajúcu sťažnosť na prietahy v konaní, ma ubezpečil, že bude sledovať priebežnosť konania v danej veci až do jej právoplatného skončenia. Na túto sťažnosť mi predseda súdu doposiaľ neodpovedal.

Následne bolo vo veci určené pojednávanie dňa 24. 5. 2011, ktoré bolo odročené na deň 1. 6. 2011 a na tomto pojednávaní som už očakával vynesenie rozsudku. Pojednávanie ale bolo odročené na neurčito a do podania tejto ústavnej sťažnosti vo veci nie je určený

d'alší termín pojednávania. Porušovateľ po celý čas koná vo veci neefektívne a nesústredene...

Od začiatku podania žaloby dňa 17. 6. 1991 Okresnému súdu II. Košice v Košiciach (predtým Mestskému súdu v Košiciach) do dňa podania už druhej sťažnosti na prietahy v súdnom konaní dňa 3. 3. 2011 uplynulo viac ako 19 rokov. Od doručenia druhej sťažnosti na prietahy v konaní dňom 3. 3. 2011 do dnešného dňa uplynula dostatočne dlhá doba, aby v rámci tejto doby bolo vo veci, po mojom upozornení na prietahy v súdnom konaní sp. zn. 19 C 1375/99, rozhodnuté.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1.) Základné právo podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a prerokovanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru sťažovateľa: Ing. S. M., bytom K., v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II. v Košiciach pod sp. zn. 19 C 1375/99 porušené bolo.

2.) Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 15 000,00 €, ktoré je Okresný súd Košice II. v Košiciach povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3.) Okresnému sudu Košice II. v Košiciach prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 19 1375/99 konal bez zbytočných prietahov.

4.) Okresný súd Košice II. v Košiciach je povinný sťažovateľovi zaplatiť trovy právneho zastúpenia.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 394/2011-19 z 23. septembra 2011 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa a podpredsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Podpredsedníčku okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľa a podpredsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenie právnej zástupkyne sťažovateľa a podpredsedníčky okresného súdu, že netrujú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Podpredsedníčka okresného súdu sa v prípise sp. zn. 1 SprV 509/2011 z 23. augusta 2011, ktorý bol ústavnému súdu doručený 24. augusta 2011, vyjadrila k sťažnosti, pričom popri chronológii postupu okresného súdu v namietanom konaní v období po doručení nálezú ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 148/03 z 26. novembra 2003 do podania sťažnosti v ňom najmä uviedla:

„Z chronológie vo veci vykonaných úkonov je zrejmé, že zákonný sudca vykonáva úkony a vytyčuje pojednávania, pričom jeho procesný postup nie som oprávnená posudzovať. Tiež nie som oprávnená posudzovať obdobie, keď sa spis nachádzal na odvolacom Krajskom súde v Košiciach (od 28. 6. 2007 do 13. 5. 2009).

Na uvádzanú sťažnosť zo dňa 3. 3. 2011 nebolo sťažovateľovi odpovedané z dôvodu, že táto bola príslušnou zamestnankyňou zažurnalizovaná do spisu a zákonným sudcom nebola predložená na vybavenie predsedovi súdu.“

Právna zástupkyňa sťažovateľa po predchádzajúcej výzve ústavného súdu k vyjadreniu okresného súdu nezaujala stanovisko.

II.

Pri preskúmaní postupu okresného súdu ústavný súd vychádzal z obsahu súdneho spisu, ako aj zo svojich zistení v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 148/03 (išlo o konanie o predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom č. k. IV. ÚS 148/03-34 z 26. novembra 2003 tak, že v ňom vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v namietanom

konaní, prikázal okresnému súdu konať v ňom bez zbytočných prierahov, priznal mu finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk a úhradu trov konania, pozn.), na ktoré v podrobnostiach odkazuje.

Nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 148/03-34 z 26. novembra 2003 nadobudol právoplatnosť 27. januára 2004. V nasledujúcom období okresný súd v namietanom konaní vykonal najmä tieto úkony:

- prípismi z 9. marca 2004 si okresný súd vyžiadal správy o zárobkovej činnosti sťažovateľa v predchádzajúcom období (žiadané správy boli okresnému súdu doručené v období od 5. apríla 2004 do 14. mája 2004),

- po predchádzajúcej urgencii sťažovateľa zákonný sudca 27. septembra 2004 nariadil termín pojednávania na 26. október 2004,

- na pojednávaní konanom 26. októbra 2004 právna zástupkyňa sťažovateľa upresnila jeho návrh na náhradu mzdy a pojednávanie bolo odročené na neurčito pre účely vykonania znaleckého dokazovania (okresný súd nariadil znalecké dokazovanie uznesením zo 7. februára 2005, ktoré bolo znalkyni doručené 10. februára 2005),

- žalovaný podaním z 15. februára 2005 požiadal o opravu uznesenia zo 7. februára 2005 (chyba v označení žalovaného),

- znalkyňa podaním z 23. februára 2005 požiadala o zrušenie uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania z dôvodu svojej zaneprázdnenosti,

- 8. apríla 2005 okresný súd vydal opravné uznesenie, v ktorom ustanovil aj novú znalkyňu,

- podaním z 5. mája 2005 nová znalkyňa (Ing. M.) požiadala „o zmenu uznesenia okresného súdu o nariadení znaleckého dokazovania“ s poukazom na to, že problematika miezd nezahŕňa oblasť, v ktorej je oprávnená vykonávať svoju znaleckú činnosť,

- uznesením z 30. mája 2005 okresný súd ustanovil nového znalca vo veci Ing. P., ktorému bolo označené uznesenie doručené 3. júna 2005 a spis 27. júna 2005 (znalcovi bola uložená 30-dňová lehota na vypracovanie znaleckého posudku),

- okresný súd 26. augusta 2005 urgoval znalca v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku (znalec v odpovedi zo 17. októbra 2005 okresnému súdu oznámil, že znalecký posudok doručí do 30. novembra 2005),

- 12. januára 2006 prevzal znalec ďalšiu urgenciu okresného súdu a následne mu 17. februára 2006 predložil znalecký posudok (znalecký posudok bol sťažovateľovi doručený 21. februára 2006, ktorý 8. marca 2006 predložil k nemu svoje vyjadrenie, žalovaný sa k znaleckému posudku vyjadril 15. marca 2006),

- uznesením z 9. augusta 2006 okresný súd požiadal znalca o doplnenie znaleckého posudku znalcom [znalec podaním z 9. októbra 2006 oznámil okresnému súdu, že mu toto uznesenie nebolo doručené (zo spisu vyplýva, že ho prevzala manželka), a zároveň uviedol, že nebude môcť doplniť znalecký posudok v určenej lehote vzhľadom na to, že nastupuje na kúpeľnú liečbu],

- 18. októbra 2006 okresný súd požiadal znalca o vrátenie spisu vzhľadom na sťažnosť sťažovateľa doručenú Krajskému súdu v Košiciach [ďalej len „krajský súd“ (spis bol znalcovi vrátený 23. novembra 2006)],

- po predchádzajúcej urgencii znalec zaslal doplnený znalecký posudok okresnému súdu 18. januára 2007 (účastníci konania sa vyjadrili k doplnenému znaleckému posudku podaniami z 26. a 30. januára 2007),

- zákonný sudca nariadil 12. februára 2007 termín pojednávania na 10. apríl 2007,

- 15. marca 2007 okresný súd uznesením rozhodol o určení odmeny znalcovi,

- pojednávanie konané 10. apríla 2007 za účasti účastníkov konania bolo odročené na 17. apríl 2007 pre účely vyhlásenia rozsudku,

- na pojednávaní konanom 17. apríla 2007 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorý bol doručený žalovanému 22. mája 2007 a právnomu zástupcovi sťažovateľa 28. mája 2007,

- sťažovateľ sa proti rozsudku okresného súdu zo 17. apríla 2007 odvolal 11. júna 2007 a žalovaný 12. júna 2007, spis bol pre účely rozhodnutia o odvolaniach doručený krajskému súdu 28. júna 2007, ktorý uznesením z 5. marca 2007 zrušil rozsudok okresného súdu, ako aj jeho uznesenie o znalečnom (uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 15. mája 2009),

- podaním z 8. septembra 2009 uplatnil sťažovateľ námietku zaujatosti proti zákonnému sudcovi, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením z 28. septembra 2009 tak, že zákonného sudcu z konania nevylúčil,

- 12. februára 2010 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci, ktoré bolo odročené na neurčito (bez uvedenia dôvodu),

- podaním z 24. februára 2010 žalovaný predložil okresnému súdu návrhy na ďalšie dokazovanie,
- 4. mája 2010 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie peňažných denníkov (v odpovedi z 24. mája 2010 sťažovateľ uviedol, že denníky sú skartované, a zároveň urgoval nariadenie termínu pojednávania),
- 30. augusta 2010 okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. november 2010, ktoré bolo odročené na 25. január 2011,
- pojednávanie konané 25. januára 2011 bolo odročené pre účely vykonania ďalšieho dokazovania,
- 10. marca 2011 okresný súd po predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa na prietahy v konaní adresovanej predsedovi okresného súdu (z 3. marca 2011) nariadil pojednávanie na 24. máj 2011 (toto pojednávanie sa neuskutočnilo, bolo odročené na 1. júl 2011),
- pojednávanie 1. júla 2011 bolo odročené na neurčito pre účely vyžiadania správy zo Všeobecnej zdravotnej poisťovne (v nadväznosti na podanie žalovaného z 25. mája 2011, ktorým upozornil okresný súd na omyl v určení rozhodného obdobia),
- 23. augusta 2011 okresný súd nariadil termín pojednávania na 7. október 2011.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1375/1999.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Predmetom konania, v ktorom sťažovateľ namieta zbytočné prietahy, je rozhodovanie o nároku na zaplatenie náhrady ušlej mzdy vyplývajúceho z neplatného rozviazania pracovného pomeru. Ústavný súd nepovažuje namietané konanie z právneho hľadiska za zložité, a to aj preto, že takýto typ právnych sporov tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, a zároveň zastáva názor, že ani po skutkovej stránke

ho nemožno považovať za mimoriadne zložité (a to aj napriek potrebe vykonať vo veci znalecké dokazovanie, ktoré sa v takýchto typoch konaní spravidla vykonáva). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti neargumentoval skutkovou či právnou zložitou veci.

2. Po preskúmaní súdneho spisu ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľovi ako účastníkovi konania v postavení žalobcu nemožno pripísať žiadny negatívny podiel na doterajšej zjavne neprimeranej dĺžke namietaného konania. Naopak, sťažovateľ bol v doterajšom priebehu konania aktívny, poskytoval okresnému súdu potrebnú súčinnosť a viackrát sa domáhal urýchlenia konania či už urgenciami (5-krát), ako aj sťažnosťou na prietahy v konaní adresovanou predsedovi okresného súdu.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup okresného súdu v namietanom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd zdôraznil, že jeho úlohou v tomto konaní bolo posúdiť postup okresného súdu v namietanom konaní len v období od nadobudnutia právoplatnosti nálezu č. k. IV. ÚS 148/03-34 z 26. novembra 2003, t. j. v období od 27. januára 2004, keďže o postupe okresného súdu v predchádzajúcom období už právoplatne rozhodol. Zároveň ale ústavný súd na toto obdobie musel prihliadnuť pri rozhodovaní o určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že označeným nálezom prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, pričom okresný súd sa týmto príkazom v ďalšom období zjavne neriadil, čo vyplýva z ďalších zistení ústavného súdu.

Ústavný súd pri posudzovaní postupu okresného súdu v období po 27. januári 2004 vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že aj keď sa činnosť okresného súdu po nadobudnutí právoplatnosti nálezu č. k. IV. ÚS 148/03-34 z 26. novembra 2003 síce čiastočne zlepšila, ale v zásade celé posudzované obdobie (od 27. januára 2003 do dňa rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti) bolo poznačené neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu. Tento záver sa vzťahuje na obdobie, v ktorom okresný súd zabezpečoval vykonanie znaleckého dokazovania, ktoré nariadil 7. februára 2005, pričom znalecký posudok bol podaný až 18. januára 2007 (okresný súd ustanovil najprv znalcov bez potrebnej kvalifikácie pre danú problematiku a nepresne určil tiež otázky súdu na znalca, ako aj rozhodné obdobie na podanie znaleckého posudku, toleroval pasivitu znalca – aj keď ho urgoval, ale nevyužil pritom právne prostriedky, ktoré mu na to poskytuje Občiansky súdny poriadok), a tiež na prvý rozsudok vo veci zo 17. apríla 2007, ktorý krajský súd zrušil z dôvodu skutkových i právnych pochybení okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Aj po zrušení rozsudku bola činnosť okresného súdu podľa zistení ústavného súdu nesústredená a neefektívna, čo potvrdzuje skutočnosť, že pojednávania nariadené vo veci boli odročené niekoľkokrát v podstate bez prejednávania veci, a možno ich preto považovať za neefektívne. V dôsledku toho nie je vec právoplatne skončená, aj keď okresný súd koná už len o nároku sťažovateľa na náhradu ušlej mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru, ktoré bolo potom, keď okresný súd rozsudkom z 23. septembra 1997 rozhodol, že výpoveď daná sťažovateľovi je neplatná a pracovný pomer trvá aj naďalej, vylúčené na samostatné konanie (toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 5. februára 1999).

Z uvedeného vyplýva, že namietané konanie trvá v časti, v ktorej bolo vylúčené na samostatné konanie, už viac ako 12 rokov (pričom žaloba bola podaná pred viac ako 20 rokmi), čo je z ústavnoprávneho hľadiska celkom zjavne neprimerané a neakceptovateľné (už aj bez ohľadu na konkrétne okolnosti posudzovanej veci), a to zvlášť vo veci, ktorá sa týka nároku z neplatného skončenia pracovného pomeru, keďže ide o vec, ktorá zo strany vo veci konajúceho súdu vyžaduje osobitnú starostlivosť.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že v období po 27. januári 2004 okresný súd svojou neefektívnou a nesústredenou činnosťou spôsobil zbytočné prietahy v konaní, a tým porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd už nálezom č. k. IV. ÚS 148/03-34 z 26. novembra 2003 prikázal okresnému súdu konať v namietanom konaní bez zbytočných prietahov, ktorý je stále aktuálny, nevyhoviel návrhu sťažovateľa, aby mu takýto príkaz uložil opätovne (bod 4 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa garantovaného mu čl. 48 ods. 2 ústavy a práva garantovaného mu čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 € vzhľadom na dlhotrvajúci stav právnej neistoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení vzal do úvahy predovšetkým doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku konania, jeho povahu (nárok na náhradu ušlej mzdy vyplývajúci z neplatného skončenia pracovného pomeru), ako aj skutočnosť, že okresný súd nerešpektoval jeho príkaz konať vo veci bez zbytočných prieťahov, a na tomto základe dospel k záveru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 7 000 € bude v danom prípade primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 2 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou (bod 3 výroku tohto nálezu). Za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2011 patrí podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) odmena 123,50 €, čo spolu s režijným paušálom (7,41 €) predstavuje odmenu za jeden úkon 130,91 €. Ústavný súd priznal úhradu trov konania za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti), pričom odmenu za právne služby poskytnuté sťažovateľovi v sume 261,82 € (2-krát po 130,91 €) zvýšil o 20 % DPH (52,36 €), pretože právna zástupkyňa sťažovateľa je platcom DPH, t. j. celkovú úhradu trov konania priznal v sume 314,18 €, ktorú je okresný súd povinný uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2011